

Få hela storyn

[Starta din prenumeration](#)[Prenumerera](#)

Sjukvård

Reform ökar risk för segregerad tandvård

Det finns tecken på en uttalad segregation av tandvården, där barn och unga med stora tandvårdsbehov nästan uteslutande blir Folktandvårdens ansvar. Regeringens mål om en jämlik välfärd och en tillgänglig tandvård för barn- och unga hotas om det inte på lokal nivå genomförs förändringar av befintliga ersättningssystem, varnar ekonomie doktor Mattias Lundbäck som skrivit en rapport för Privattandläkarnas räkning.

Publicerad: 14 februari 2018, 05:05

Det här är opinionsmaterial

Åsikterna som uttrycks här står skribenten/skribenterna för.

Ämnen i artikeln: [Tandvård](#) | [Barn](#) | [Unga](#) | [Ersättningsregler](#) | [Regionernas ekonomi](#) | [Regioner](#)

Med anledning av att regeringen beslutat höja gränsen för den avgiftsfria barn- och ungdomstandvården från 19 år till 23 år gav Privattandläkarna mig i uppdrag att utreda de olika regionernas/landstingens ersättningssystem. Genomgången av de olika modellerna visar att villkoren skiljer sig betydligt mellan barn- och ungdomstandvården och tandvården för vuxna.

Vuxentandvården ersätts i huvudsak via en modell som är åtgärdsbaserad och bygger på att vårdgivarna rapporterar vad de har gjort. Det finns ett maxpris för varje åtgärd, som baseras på Försäkringskassans bedömning av vad åtgärden normalt kostar.

Barn- och ungdomstandvården ersätts i regel med ett fast pris per år och patient. Det innebär att vårdgivaren för ett barn eller en ungdom som har stora behov får ungefär samma ersättning som för någon som har små eller inga tandvårdsbehov.

Med rapporten vill jag uppmärksamma landsting och regioner på ett problem som blir allt mer akut och samtidigt peka på att regeringens mål om en jämlik välfärd och en tillgänglig tandvård för barn- och unga hotas om det inte på lokal nivå genomförs förändringar av befintliga ersättningssystem. Mitt förslag är att landstingen/regionerna bör försöka hitta en medelväg, mellan vuxentandvården åtgärdsbaserade modell och landstingens – i huvudsak – fasta ersättning.

I vissa landsting justeras ersättningen på basis av de genomsnittliga behoven i det område där patienten bor och i några landsting finns det högkostnadsskydd, som ger en viss kompensation om kostnaderna för en patient blir väldigt höga.

Min egen bild av situationen – efter att ha studerat hur capitationen slår i olika landsting/regioner – är att behovet av ett utvecklat högkostnadsskydd blir allt mer akut. Det finns tecken på en uttalad segregering av tandvården, där barn och unga med stora tandvårdsbehov nästan uteslutande blir Folktandvårdens ansvar. Vi har fått ett segregerat system, där den privata tandvården endast kan nyttjas av unga med mindre tandvårdsbehov.

Med tanke på att målet med regeringens tandvårdsreform är att minska sociala klyftor och att göra vården tillgänglig måste jag tyvärr konstatera att ersättningssystemen utgör ett påtagligt hinder för en jämlik tandvård. För att uppfylla intentionerna med regeringens reform måste landstingen genomföra förändringar.

I rapporten ”Framtidens tandvård för barn- och unga” föreslår jag en modell där hälften av ersättningen är capitation och hälften åtgärdsbaserad. Med en blandad modell kan vårdgivare som har en stor andel patienter med stora behov få adekvat kompensation för de högre kostnaderna. Detta skulle leda till att privata vårdgivare kan bli ett alternativ, även för barn och unga som har stora behov.

Detta är desto mer angeläget då tandvården står inför stora utmaningar på grund av flyktingkrisen 2015 som gör att andelen barn med dålig tandhälsa ökar påtagligt. Med dagens resursfördelningssystem riskerar Folk tandvården att få ta ett oproportionellt stort ansvar och detta kan i sin tur leda till påfrestningar för de valfrihetssystem som redan är etablerade inom barn- och ungdomstandvården.

Mattias Lundbäck, ekonomie doktor

Det här är opinionsmaterial

Åsikterna som uttrycks här står skribenten/skribenterna för.

Ämnen i artikeln: [Tandvård](#) | [Barn](#) | [Unga](#) | [Ersättningsregler](#) | [Regionernas ekonomi](#) | [Regioner](#)

Mer inom ämnet

SD: Viktigt att komma igång med screening

Sjukvård I går kom Socialstyrelsens besked – det blir ingen rekommendation om allmän screening för prostatacancer. Det är beklagligt. SD har länge drivit frågan om ett...

Priset för nätläkarnas remissnurror blir högt

Sjukvård Allmänläkarnas grindfunktion är på väg att sättas ur spel av nätläkarna, som skickar remisser direkt till specialister och sjukskriver utan att träffa patienten. Det är...

Dyr springnota från vården

Sjukvård Patienternas miljardskuld till vården växer. Många av skulderna är gamla och svåra att driva in.

Andra läser också

Agenda 2030: Så ligger din kommun till i rankningen - "Visar något jag är rädd för"

Hållbarhet Bottenlistan ser likadan ut när Dagens Samhälle åter rankar hur kommunerna ligger till gällande Agenda 2030-variablerna. Kramfors och Markaryd hamnar sist när socioekonomiska faktorer obarmhärtigt...

Utredning: Kommunerna ska styra med tioårsplan

Kommunal ekonomi Kommunerna måste bli mer långsiktiga och ska hädanefter styra sin ekonomi med en rullande tioårsplan, föreslår den statliga utredningen av balanskravet. En statlig myndighet ska...

ANALYS: "Finansministern saknar tillit till kommunsektorn"

Kommentar Regeringens budgetförslag är sprängfyllt med reformer för kommunala välfärden. Det är samtidigt sprängfyllt av ny, detaljerad statlig styrning. Tillitsbaserat? Inte så värst.

Dagens Samhälle har temavecka om hållbarhet och Agenda 2030

Hållbarhet Den här veckan har Dagens Samhälle ett tema på webben om hur svenska kommuner jobbar för att de ambitiösa målen i Agenda 2030 ska nås.

Lediga jobb

Omsorgschef

Älvkarleby kommun

Skutskär

Förbundsdirektör

Södertörns brandförsvarsförbund

Vårby

Vd

Svenska Kommun Försäkrings AB

Gävle

Geolog

SGU Sveriges geologiska undersökning

Uppsala, Göteborg, Lund eller Malå

Samhällsekonom

SGU Sveriges geologiska undersökning

Uppsala, Göteborg, Lund eller Malå

[Se alla lediga jobb](#) →

Chefredaktör och ansvarig utgivare:
Christina Kennedy

Dagens Samhälle 113 90 Stockholm
© Copyright 2021 Dagens Samhälle

Kundservice

kundservice@dagenssamhalle.se

08-409 320 10

Om

[Bli prenumerant](#)

[E-tidning](#)

[Kontakta oss](#)

[Tipsa oss](#)

[Annonsera](#)

[Lediga jobb](#)

Alla ämnen

Personuppgiftspolicy

Cookies

Om annonser

RSS

Mer från Dagens Samhälle

EU

Migrationspolitik

Ekonomisk politik

Bostadspolitik

Energipolitik

Kommunpolitik

Integrationspolitik

Välfärdspolitik

Skolpolitik

Lokalpolitik

Kulturpolitik

Jämställdhetspolitik

Regionernas ekonomi

Regionalpolitik

Kommunalpolitik

Populära ämnen

Socialtjänsten

Svenskt näringsliv

Infrastruktur

Debatt

Upphandling

Arbetslöshet

Äldreomsorg

Kompetensutveckling

Gängkriminalitet

Arbetsmarknad

Kompetensförsörjning

Kommunala bolag

Gästkrönikor

Årets Superkommuner

Se fler branschtitlar från Bonnier News

